

PYÖREÄLEHTIKIHOKIN KERUUOHJEET

4H-yhdistys ostaa kihokkia vain **KOULUTETUILTA** poimijoilta!

1. Poimijoiden koulutus

Poimijat koulutetaan poimimaan kihokkia ja jokaiselle poimijalle annetaan nämä kirjalliset ohjeet ennen poiminnan aloittamista. Yhdistys varmistaa, että poimijat ovat noudattaneet annettuja ohjeita. Ns. villi poiminta ei ole sallittua.

TÄRKEINTÄ ON PYÖREÄLEHTIKIHOKIN TUNNISTUS ja sen erottaminen muista kihokeista. Pyöreälehtikihokki on pienikokoinen 5-20 cm korkea monivuotinen ruoho. Kihokki on lihansyöjäkasvi ja sen pyöreähköt lehdet muodostavat alustanmyötäisen ruusukkeen. Niissä on punertavia pisarakärkisiä tahmeita karvoja, joilla kihokit pyydystävät lisäravinnokseen hyönteisiä. Kukintovarsi on lehdetön, pystysuora ja punertava. Valkoiset pienet kukat aukeavat yksihaaraiseen viuhkoon vain lyhyeksi aikaa. Pitkälehtikihokin poimiminen pyöreälehtikihokin joukkoon on **KIELLETTY** kaikissa olosuhteissa.

Keruu aloitetaan aina vastaanottavan 4H-yhdistyksen antaman luvan mukaisesti. Keruussa ja vastaanotossa tarkistetaan aina kasvin puhtaus: sammal, puiden neulaset, maa-aines ja sora täytyy poistaa, samoin kuin isot hyönteiset kasvin erittämästä nesteestä. Keruuerässä ei saa olla MITÄÄN muuta kuin kihokkia. Veden lisääminen on kielletty. Mikäli kasveissa on epäpuhtauksia ja lisättyä vettä, ei niitä voida vastaanottaa myyntitarkoituksiin eikä poimijakorvauksia voida niiltä osin tilittää.

2. Poiminta-alueet

Poimiminen suojelluilta alueilta ja teiden varsilta on ehdottomasti kielletty. Pyydä maanomistajilta lupa poimintaan.

Pyöreälehtikihokin luontaisia kasvupaikkoja ovat harvapuustoisten soiden ja avosoiden kuivahkot mätäs- ja välipinnat; se karttaa vetisiä rimpiä ja varjoisampia kasvupaikkoja. Pyöreälehtikihokki voi kasvaa runsaana myös ojien laiteilla ja kosteissa sorakuopissa, mutta umpeenkasvun ja maaperän kuivumisen vuoksi se häviää näiltä paikoilta ajan myötä. Se hyötyy kasvipeitteen rikkoontumisesta: esimerkiksi tallauksen myötä syntyneet aukkopaidat tarjoavat kihokin siemenille vapaata itämis- ja kasvutilaa. Suolla kulkeva poimija voi siis myös edistää kihokin lisääntymistä.

Suojelualueilla keruu on pääsääntöisesti kielletty. Jokaisen poimijan tulee varmistaa itse, ettei harjoita keräilyä suojelluilla alueilla. Lisätietoja voi kysyä esim. paikallisesta metsänhoitoyhdistyksestä tai ELY-keskuksesta.

3. Poiminnan ajoittaminen

Poimimisen on yleisesti tapahduttava heinä- elokuun aikana. Tällöin kihokki kukkii ja voidaan varmistaa lisääntyvien yksilöiden säilyttäminen kasvupaikoilla. Kasvi kerätään sen nuppu- tai kukintavaiheessa, silloin sen vaikuttavat ainesosat ovat parhaimmillaan.

4. Poimintatekniikka

Kestävät keruukäytännöt varmistavat kihokin säilymisen kasvupaikalla. Jokaiselle poimintaneliölle on jätettävä vähintään viisi parasta kukkivaa kihokkiyksilöä ylläpitämään satoa. Poimintaneliötä ei missään tapauksessa saa poimia totaalisesti. Jokaisella poiminta-alueella on sallittu vain yksi poiminta kesää kohden jälkikasvun varmistamiseksi. Poimimista harvassa kasvitihedessä on vältettävä eikä yksittäin kasvavia kasveja saa poimia lainkaan.

Kasvia otetaan kukintovarren tyvestä kiinni. Se nykäistään maasta kokonaisena juurineen päivineen. Kasvia pyöritellään kevyesti, jotta siitä varisevat hiekat, multa ja hyönteiset pois. Paras keräysaika on pilvipoutainen sää mieluiten illalla tai yöllä, jolloin kasvi on parhaimmillaan ja luontainen kosteus edistää sen säilyvyyttä kuljetuksen aikana.

Täydellinen, totaalipoiminta, on aina kiellettyä.

5. Keräyspöytäkirja

Jokaisesta toimitetusta erästä poimija täyttää keräyspöytäkirjan (saat keräyspöytäkirjoja koulutuksessa tai voit tulostaa sen www oulu.4h.fi/luonnontuotteet). Keräyspöytäkirjaan merkitään poimijan yhteystiedot, keräyspaikka ja -aika, sää tai muita erityishavaintoja (tulva peittänyt poiminta-alueen, poikkeuksellinen määrä hyönteisiä tms.) keräyksen aikana, erän määrä ja allekirjoitukset.

6. Poiminnan ympäristö ja hygienia

Kasvit keräävät itseensä myös ympäristöstään haitallisia aineita, jotka ovat peräisin ympäristösaasteista, kasvinsuojeluaineista ja lannoitteista. Siksi poimimista on vältettävä mm. teiden varsilta, asutuskeskuksista, saastuttavien teollisuuslaitosten ja lämpökeskusten läheltä. Etäisyys lähimpään tiehen tulee olla 50–100 metriä. Lannoitetuilta viljely- ja metsäalueilta sekä torjunta-aineilla käsitellyiltä alueilta ei kasveja ole suotavaa kerätä korkeiden nitraattipitoisuuksien ja myrkyjäämien vuoksi.

Kerää kihokit ämpäriin tai puhtaaseen pussiin. Jotta kihokit säilyisivät ehjinä, niiden siirtelemistä astiasta toiseen on vältettävä. Kuljetuksen aikana astiat on hyvä suojata kannella, jottei kasveihin pääse hiekkaa tai pölyä.

Kihokin käsittelyssä noudatetaan asianmukaista hygieniaa, kuten muidenkin elintarvikkeiden käsittelyssä. Poimi puhtailla käsillä: pese kädet vedellä tai saippualla tai kuljeta maastossa mukana desinfiivia liinoja, joilla voit puhdistaa kätesi.

7. Kasvin varastointi

Päivittäinen sato varastoidaan avonaisesti, puhtaisiin astioihin kellariin tai jääkaappiin (viileäsäilytys, +2 – +8C). Kuitenkaan kotivarastointia pitemmäksi aikaa kuin kolmeksi päiväksi ei suositella. **Keräilyn kaikkien vaiheiden aikana on yritettävä suojella kasvin tuoreutta ja puhtautta**, koska kasvin on oltava erittäin hyvälaatuista. Markkinoille on alkanut virtaamaan kihokkia Itä-Euroopasta, joka on edullisempaa kuin 4H:n toimittama, mutta laadultaan heikompaa. Siis meidän ainoa valttimme turvata kihokin jatkomarkkinat on huolehtia, että tuote on hyvälaatuista.

Poiminnan voi aloittaa kolmea päivää ennen vastaanottoa. Saat tiedot vastaanottopäivistä koulutuksessa tai nettisivuilta www oulu.4h.fi/luonnontuotteet.